

BÖLÜM 15

SUPRAİNGUİNAL ARTER HASTALIKLARINDA GENEL TEDAVİ PRENSİPLERİ VE GİRİŞİMSEL YAKLAŞIM

Hikmet HAMUR¹

GİRİŞ

Alt ekstremitte periferik arter hastalığı (AEPAH), sistemik ateroskleroza bağlı olarak alt ekstremitte arteryel kan dolaşımının kronik ve ilerleyici olarak bozulmasıdır. Artmış ölüm oranı ve morbidite ile ilişkilidir. Ülkemizde sıklığı, artan yaşla birlikte toplumda %20-30'dur (1). Tanısı ayak bileği kol basıncı indeksi (ABKİ) ölçümüyle ve diğer görüntüleme yöntemleri ile konulabilmektedir. AEPAH olan bireylerde koroner arter hastalığı (KAH) ve konjestif kalp yetmezliği (KKY) görülme sıklığı artmaktadır (2). Bu nedenle ve AEPAH'ın kendisinden kaynaklanan morbidite ve mortalite oranı yüksektir. AEPAH ait kılavuzlar, 2016 yılında Amerikan Kardiyoloji Cemiyeti ve 2017 yılında Avrupa Kardiyoloji Derneği tarafından güncellenmiştir (3,4). Bu güncellemeler ışığında bizler de AEPAH'da endovasküler tedavi yaklaşımından bahsedeceğiz. Bölüm 15'te AEPAH'da tedavisine genel önerilere ve suprainguinal arter hastalığının girişimsel tedavisine değinilecektir. Bölüm 16 ve 17'de sırasıyla infrainguinal ve dizaltı girişimler hakkında öneriler yapıp ayrıca kapatma yöntemleri hakkında bilgiler yer alacaktır.

AEPAH TEDAVİSİNDE ÖNERİLER

Aterosklerotik hastalığa bağlı kladikasyonlu hastaların tedavisi, kardiyovasküler hastalık progresyonu ve komplikasyon riskini azaltmayı ve kladikasyon semptomlarını iyileştirmeyi amaçlar. Kladikasyonu olan çoğu hasta için, ilk vasküler müdahaleden ziyade risk faktörlerinin azaltılması, egzersiz tedavisi (katılabilenler

¹ Doç. Dr., Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi, Tıp Fakültesi, Kardiyoloji AD., hikmethamur@hotmail.com

KAYNAKÇA

1. European Stroke Organisation, Tendera M, Aboyans V, Bartelink ML, Baumgartner I, Clément D, Collet JP, Cremonesi A, De Carlo M, Erbel R, Fowkes FG, Heras M, Kownator S, Minar E, Ostergren J, Poldermans D, Riambau V, Roffi M, Röther J, Sievert H, van Sambeek M, Zeller T; ESC Committee for Practice Guidelines. ESC Guidelines on the diagnosis and treatment of peripheral artery diseases: Document covering atherosclerotic disease of extracranial carotid and vertebral, mesenteric, renal, upper and lower extremity arteries: the Task Force on the Diagnosis and Treatment of Peripheral Artery Diseases of the European Society of Cardiology (ESC). *Eur Heart J*. 2011 Nov;32 (22):2851-906. doi: 10.1093/eurheartj/ehr211. Epub 2011 Aug 26. PMID: 21873417.
2. Fowkes FG, Rudan D, Rudan I, Aboyans V, Denenberg JO, McDermott MM, Norman PE, Sampson UK, Williams LJ, Mensah GA, Criqui MH. Comparison of global estimates of prevalence and risk factors for peripheral artery disease in 2000 and 2010: a systematic review and analysis. *Lancet* 2013;382:1329–1340.
3. Marie D. Gerhard-Herman, Heather L. Gornik, Coletta Barrett, Neal R. Barshes, Matthew A. Corriere, Douglas E. Drachman, Lee A. Fleisher. 2016 AHA/ACC Guideline on the Management of Patients With Lower Extremity Peripheral Artery Disease: Executive Summary. *Circulation*, April 24, 2018, Volume 137, Issue 17.
4. SEC Working Group for the 2017 ESC Guidelines on the Diagnosis and Treatment of Peripheral Arterial Diseases, Pérez de Isla L, Moñux G, Galindo García Á, Revuelta Suero S, Diaz Castro Ó, Barrios V, Arrarte V; Expert Reviewers for the 2017 ESC Guidelines on the Diagnosis and Treatment of Peripheral Arterial Diseases, Escobar C, Bravo M, Cosín Sales J, Gómez Doblas JJ, Ruiz Ortiz M, Saltijeral A, Fernández Olmo MR, Toledo Frías P, Beltrán Troncoso P, Campuzano Ruiz R, Alarcón Duque JA, Abeytua M; SEC Guidelines Committee, San Román A, Alfonso F, Evangelista A, Ferreira-González I, Jiménez Navarro M, Marín F, Pérez de Isla L, Rodríguez Padial L, Sánchez Fernández PL, Sionis A, Vázquez García R. Comments on the 2017 ESC Guidelines on the Diagnosis and Treatment of Peripheral Arterial Diseases. *Rev Esp Cardiol (Engl Ed)*. 2018 Feb;71 (2):74-78. English, Spanish. doi: 10.1016/j.rec.2017.11.028. PMID: 29425610.
5. Norgren L, Hiatt WR, Dormandy JA, Nehler MR, Harris KA, Fowkes FG. Intersociety consensus for the management of peripheral arterial disease (TASC II). *J Vasc Surg* 2007;45 (suppl S):S5–S67.
6. Abou-Zamzam AM Jr, Gomez NR, Molkara A, Banta JE, Teruya TH, Killeen JD, Bianchi C. A prospective analysis of critical limb ischemia: factors leading to major primary amputation versus revascularization. *Ann Vasc Surg* 2007;21:458–463.
7. Abu Dabrh AM, Steffen MW, Undavalli C, Asi N, Wang Z, Elamin MB, Conte MS, Murad MH. The natural history of untreated severe or critical limb ischemia. *J Vasc Surg* 2015;62:1642–1651.
8. Sigvant B, Lundin F, Wahlberg E. The risk of disease progression in peripheral arterial disease is higher than expected: a meta-analysis of mortality and disease progression in peripheral arterial disease. *Eur J Vasc Endovasc Surg* 2016;51:395–403.
9. Xu D, Zou L, Xing Y, Hou L, Wei Y, Zhang J, Qiao Y, Hu D, Xu Y, Li J, Ma Y. Diagnostic value of ankle-brachial index in peripheral arterial disease: a metaanalysis. *Can J Cardiol* 2013;29:492–498.